

Jeg forstaar meget vel, at man i Arbejderkredse sætter Pris paa Opnaaelse af en 8 Timers Arbejdsdag, at man i Byerne, hvor man staar og arbejder i sværtede Værksteder eller andre lignende Steder, glæder sig over nu at have opnaaet en 8 Timers Arbejdsdag. Men jeg vil sige til Arbejderne, at de bør dog overveje, om ikke Gennemførelsen af 8 Timers Arbejdsdag i sine yderste Konsekvenser kan blive en Fare for deres økonomiske Frihed. Thi hvad er det, der i Øjeblikket kræves? Det er en Billiggørelse af Produktionen paa et Tidspunkt, hvor saa umaadelig meget er blevet ødelagt her i Europa. Vi maa have Produktionen forøget og til lavere Priser, for at Forbruget kan komme i Gang igen, men der kan hverken hos Mestrene eller hos Arbejderne spores nogen som helst Interesse for en Billiggørelse af Produktionen. Det, der først og fremmest maa være af Betydning for Arbejderne, maa dog være, at de saa vidt muligt kan beholde den Løn, de har. Men Arbejde er jo ogsaa Penge, og hvis Arbejderne vil gaa med til at arbejde i 10 Timer i Stedet for 8, vil deraf følge, at Prisen paa det, de fabrikerer vil kunne blive lavere. Det er jo blevet hævdet herinde af en af Socialdemokraterne, at naar der ikke en Gang er Arbejde til 8 Timer, kan man ikke forhøje Arbejdstiden til 10 Timer, saa maa man meget hellere nedsætte den til 6 Timer. Men dette er en fuldkommen forrykt Idé, thi Konsekvensen deraf maatte da blive, at hvis der ikke var Arbejde til de 6 Timer, skulde vi gaa ned til 4 Timers Arbejdsdag og maaske til sidst til slet ikke at arbejde. En saadan Ordning kan dog neppe medvirke til at forbedre Forholdene paa et Tidspunkt, da der er en saadan Mangel paa billige Varer, som der næsten aldrig har været Mage til. Jeg synes ikke, at Arbejderne under de nuværende Forhold for Alvor kan undslaa sig for at overveje, om de ikke f. Eks. paa Tid, paa et halvt eller et helt Aar, vil paatage sig at arbejde 10 Timer for en Løn som den, de har nu, og prøve, om de ikke i Virkeligheden derved kan sætte Hjulene i Gang, som det i saa høj Grad tiltrænges.

Hvad jeg her siger, er ikke ment som et Angreb paa de Friheder og Rettigheder, Arbejderne har erhvervet sig. Naar Socialdemokraterne er saa tilbøjelige til, saasnart en Venstremand taler om Arbejdernes Forhold, at sige, at han taler om Arbejderne paa en haanlig Maade, skal jeg dertil sige, at det er absolut ikke Venstres Mening, men man vil forsøge, om det ikke er

muligt ved Hjælp ogsaa fra deres Side og paa en Maade, som de ikke i og for sig vilde lide noget større ved, at komme over den tilstedeværende vanskelige økonomiske Situation. Jeg vil endnu en Gang understrege, at et afgjort Krav om Opretholdelse af 8 Timers Arbejdsdagen kan blive en Fare for Arbejdernes økonomiske Frihed, thi de kan ikke overvinde den Naturlov, som siger, at Markedets Pris retter sig efter Tilbud og Efterspørgsel. Det kan blive en Anstødssten for dem, og det kan komme til at gaa haardt ud over dem, hvis de ikke i Tide overvejer dette Spørgsmaal.

Jeg vil derefter gerne gøre et Par Bemærkninger overfor adskillige Socialdemokrater, som har hævdet med stor Styrke, at det blev nødvendigt, at Staten overtog en hel Del mere af de kommunale Udgifter, thi adskillige Kommuner var allerede ved at segne under Byrden af de Udgifter, de nu har. Jeg vil afgjort fraraade, at man gaar den Vej. For mig er det klart, at hvis man gør det, hvis man f. Eks. skyder et Beløb paa 50 Mill. Kr. fra Kommunerne over paa Staten, vil der ikke gaa længere Tid, end fra Høns flyver op, til Høns flyver ned, før denne Margin er optaget af Kommunerne, og de er lige vidt, og baade Stat og Kommune er kommet i Vanskeligheder. Stat og Kommune er de to økonomiske Skuldre, hvorpaa de offentlige Byrder skal bæres, og jeg tror ikke, at dette Forhold i Øjeblikket er afbalanceret paa nogen daarlig Maade, tværtimod. Jeg vil, som sagt, meget advare imod, at man for at lette Kommunerne skyder Udgifterne mere og mere over paa Staten, thi det vil ikke føre med sig, at vi kommer ind i økonomisk Frihed eller bedre Forhold, det vil kun føre os længere ud i det økonomiske Uføre, vi er i.

Et andet Krav, som ikke har været fremme under denne Forhandling, men som i øvrigt ofte har været fremme, og som jeg mødte tidligst i den kommunale Skattekommission, er dette, at de kommunale Udgifter for visse Deles Vedkommende, Førsørgelsesudgifter og andre lignende Udgifter, skal lægges paa et bredere Grundlag. Dette Krav, som er et socialdemokratisk Krav, maa jeg ligeledes sætte mig afgjort imod, hvis vi skal gennemføre en blot nogenlunde forsvarlig Sparsommelighed i Kommunerne. Intet vil være mere dræbende for en saadan Sparsommelighed og for en virkelig Økonomi i Kommunerne, end hvis Kommunerne bliver fælles om Ansvaret for visse Udgifter. Det er utvivl-